

NOWA EDYCJA TABLIC SKRÓCONYCH UKD

Jolanta Patan, Barbara Juszczak

Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego

Biblioteka Uniwersytetu Zielonogórskiego porządkuje swoje zbiory według systemu Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej. Lokalny Słownik Klasyfikacji Wewnętrznej bazuje na wydaniu skróconym tablic Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej UDC-P058 z 2006 r. Zawiera on wszystkie dziedziny wiedzy ujęte w tablicach w formie skróconych symboli cyfrowych i ich odpowiedników słownych. Słownik ten jest regularnie rewidowany zgodnie z nowymi ustaleniami Kartoteki Haseł Wzorcowych (KHW) Biblioteki Narodowej. Rewizja słownictwa związana jest z rozwojem nowych dziedzin wiedzy, powstaniem nowych zjawisk gospodarczych, społecznych itp.

Biblioteka Narodowa opublikowała w grudniu 2019 r. nowe tablice skrócone UKD pod tytułem *Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna: wydanie skrócone dla bieżącej bibliografii narodowej i bibliotek publicznych*. Publikacja Konsorcjum UKD nr 102 autoryzowana przez Konsorcjum UKD na podstawie licencji PL2019/01. Tablice przygotowano na podstawie pliku wzorcowego UKD (UDC MRF 12), który Biblioteka Narodowa zakupiła w ramach umowy licencyjnej z Konsorcjum UKD. Wprowadzenie aktualizacji tablic UKD jest zalecane od stycznia 2020 r., od tej daty są one również stosowane w bieżącej bibliografii narodowej.

Nowe wydanie aktualizuje publikację (UDC-P058) z 2006 r. W tablicach znalazły się symbole odnoszące się do współczesnych zjawisk i zagadnień omawianych w bieżącym piśmiennictwie. W zaktualizowanym wydaniu tablic UKD zastosowano głównie zmiany będące odzwierciedleniem przekształceń w pliku wzorcowym UKD. Należą do nich: dodanie nowych symboli, likwidacja symboli oraz przesunięcie zakresu znaczeniowego symbolu w inne miejsce gałęzi klasyfikacyjnej. Usunięcie niektórych symboli z zasobu tablic skróconych podyktowane było na ogół małą użytecznością symboli i nieostrością ich zakresu. Nowe tablice zawierają 5219 symboli, w tym 1425 symboli podziałów wspólnych. Indeks przedmiotowy zawiera ponad 19 tysięcy haseł. W tablicach zastosowano proporcjonalną rozbudowę poszczególnych gałęzi klasyfikacyjnych UKD. Zwiększono liczbę przykładów użycia, not stosowania i odsyłaczy.

Po opublikowaniu tablic skróconych UKD aktualizowane są również symbole UKD w kartotece wzorcowej UKD w BN oraz w Poradniku UKD.

Korekty dokonane w nowym wydaniu UKD wymagają implementacji zmian w istniejącym już lokalnym Słowniku Klasyfikacji Wewnętrznej zielonogórskiej biblioteki. Trwają intensywne prace nad poprawkami oraz uzupełnieniami odpowiedników słownych lokalnego słownika, które są potrzebne czytelnikowi do wyszukiwań tematycznych. Jednocześnie wprowadzane są zmiany w ustawieniu fizycznym książek na półkach. Wynika to z likwidacji niektórych klas lub pojawienia się nowych. Książki otrzymują nowe etykiety, a półki uaktualnione oznaczenia.

Publikacja nowego wydania tablic UKD została opracowana przez dr Jolantę Hys i Joannę Kwiatkowską z pracowni UKD Biblioteki Narodowej. Warto dodać, że au-

torki opracowania korzystali z konsultacji merytorycznych, m. in. Zespołu ds. Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej, do którego należy kierownik Działu Opracowania Rzeczowego i Klasyfikacji Wewnętrznej Biblioteki Uniwersytetu Zielonogórskiego - Elżbieta Czarnecka. E. Czarnecka uczestniczyła także w przygotowaniu adaptacji pliku wzorcowego UKD i tłumaczeniu odpowiedników słownych UKD na język polski.

Tablice w wersji skróconej, przeznaczone dla potrzeb bibliotek publicznych i bieżącej bibliografii narodowej są dostępne w wersji drukowanej i elektronicznej w księgarni internetowej BN. Zostały opublikowane w Wydawnictwie Biblioteki Narodowej, a projekt graficzny stworzyła Izabela Jurczyk ze studia Design w Łodzi.

Tablice skrócone UKD nr 102/2019 zostały już dwukrotnie uhonorowane nagrodami: w listopadzie 2020 r. nagrodą PTWK „Najpiękniejsza Książka Roku 2019” (nagroda w kategorii działu VI Słowniki, encyklopedie, leksykony), natomiast w maju 2020 r. *Tablice* otrzymały przyznaną przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich „Nagrodę Naukową SBP im. Adama Łysakowskiego”.

Zob. <https://www.bn.org.pl/dla-bibliotekarzy/ukd/tablice-skrocone-ukd>

Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna: Publikacja Konsorcjum UKD nr 102 autoryzowana przez Konsorcjum UKD na podstawie licencji PL 2019/01 [oprac. Tablic Jolanta Hys, Joanna Kwiatkowska]. Wyd. skrócone dla bieżącej bibliografii narodowej i bibliotek publicznych. Warszawa 2019.